

Declaratie Universala a Drepturilor Omului din 10 Decembrie 1948

EMITENT: ORGANIZATIA NATIUNILOR UNITE
PUBLICAT IN: Brosura din 10 decembrie 1948

La 10 decembrie 1948, Adunarea Generala a O.N.U. a adoptat si proclamat Declaratia universala a drepturilor omului. Dupa acest act istoric, Adunarea Generala a recomandat statelor membre sa nu precupeasca nici unul din mijloacele care le stau la dispozitie pentru a publica in mod solemn textul Declaratiei si "pentru a face astfel ca el sa fie distribuit, afisat, citit si comentat, in principal in scoli si in alte institutii de invatamant, indiferent de statutul politic al tarilor sau teritoriilor".

PREAMBUL

Considerand ca recunoasterea demnitatii inerente tuturor membrilor familiei umane si a drepturilor lor egale si inalienabile constituie fundamentul libertatii, dreptatii si pacii in lume,

Considerind ca ignorarea si dispretuirea drepturilor omului au dus la acte de barbarie care revolta constiinta omenirii si ca faurirea unei lumi in care fiintele umane se vor bucura de libertatea cuvintului si a convingerilor si vor fi eliberate de teama si mizerie a fost proklamata drept cea mai inalta aspiratie a oamenilor,

Considerind ca este esential ca drepturile omului sa fie ocrotite de autoritatea legii pentru ca omul sa nu fie silit sa recurga, ca solutie extrema, la revolta impotriva tiraniei si asupririi,

Considerind ca este esential a se incuraja dezvoltarea relatiilor prietenesti intre natii,

Considerind ca in Carta popoarele Organizatiei Natiunilor Unite au proclamat din nou credinta lor in drepturile fundamentale ale omului, in demnitatea si in valoarea persoanei umane, drepturi egale pentru barbati si femei si ca au hotarat sa favorizeze progresul social si imbunatatirea conditiilor de viata in cadrul unei libertati mai mari,

Considerind ca statele membre s-au angajat sa promoveze in colaborare cu Organizatia Natiunilor Unite respectul universal si efectiv fata de drepturile omului si libertatile fundamentale, precum si respectarea lor universala si efectiva,

Considerind ca o conceptie comuna despre aceste drepturi si libertati este de cea mai mare importanta pentru realizarea deplina a acestui angajament,

ADUNAREA GENERALA

proclama Prezenta declaratie universala a drepturilor omului, ca ideal comun spre care trebuie sa tinda toate popoarele si toate natiunile, pentru ca toate persoanele si toate organele societatii sa se straduiasca, avand aceasta declaratie permanent in minte, ca prin invatatura si educatie sa dezvolte respectul pentru aceste drepturi si libertati si sa asigure prin masuri progresive de ordin national si international, recunoasterea si aplicarea lor universala si efectiva, atat in sinul popoarelor statelor membre, cat si al celor din teritoriile aflate sub jurisdicia lor.

ART. 1

Toate fiintele umane se nasc libere si egale in demnitate si in drepturi.

Ele sunt inzestrate cu ratiune si constiinta si trebuie sa se comporte unele fata de altele in spiritul fraternitatii.

ART. 2

Fiecare om se poate prevala de toate drepturile si libertatile proclamate in prezenta declaratie fara nici un fel de deosebire ca, de pilda, deosebirea de rasa, culoare, sex, limba, religie, opinie politica sau orice alta opinie, de origine nationala sau sociala, avere, nastere sau orice alte im prejurari. In afara de aceasta, nu se va face nici o deosebire dupa statutul politic, juridic sau international al tarii sau al teritoriului de care tine o persoana, fie ca aceasta tara sau teritoriu sunt independente, sub tutela, neautonome sau supuse vreunei alte limitari de suveranitate.

ART. 3

Orice fiinta umana are dreptul la viata, la libertate si la securitatea persoanei sale.

ART. 4

Nimeni nu va fi tinut in sclavie, nici in servitute: sclavajul si comertul cu sclavi sunt, interzise sub toate formele lor.

ART. 5

Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

ART. 6

Fiecare om are dreptul sa i se recunoasca pretutindeni personalitatea juridica.

ART. 7

Toti oamenii sunt egali in fata legii si au, fara nici o deosebire, dreptul la o egala protectie a legii. Toti oamenii au dreptul la o protectie egala impotriva oricarei discriminari care ar viola prezenta declaratie si impotriva oricarei provocari la o asemenea discriminare.

ART. 8

Orice persoana are dreptul la satisfactia efectiva din partea instantelor juridice nationale competente impotriva actelor care violeaza drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constitutie sau lege.

ART. 9

Nimeni nu trebuie sa fie arestat, detinut sau exilat in mod arbitrar.

ART. 10

Orice persoana are dreptul in deplina egalitate de a fi audiata in mod echitabil si public de catre un tribunal independent si impartial care va hotari fie asupra drepturilor si obligatiilor sale, fie asupra temeiniciei oricarei acuzari in materie penala indreptata impotriva sa.

ART. 11

1. Orice persoana acuzata de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul sa fie presupusa nevinovata pana cand vinovatia sa va fi stabilita in mod legal in cursul unui proces public in care i-au fost asigurate toate garantiile necesare apararii sale.

2. Nimeni nu va fi condamnat pentru actiuni sau omisiuni care nu constituiau, in momentul cand au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului international sau national. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsa mai grea decat aceea care era aplicabila in momentul cand a fost savirsit actul cu caracter penal.

ART. 12

Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare in viata sa personala, in familia sa, in domiciliul lui sau in corespondenta sa, nici la atingeri aduse onoarei si reputatiei sale. Orice persoana are dreptul la protectia legii impotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

ART. 13

1. Orice persoana are dreptul de a circula in mod liber si de a-si alege resedinta in interiorul granitelor unui stat.

2. Orice persoana are dreptul de a parasi orice tara, inclusiv a sa, si de a reveni in tara sa.

ART. 14

1. In caz de persecutie, orice persoana are dreptul de a cauta azil si de a beneficia de azil in alte tari.

2. Acest drept nu poate fi invocat in caz de urmarire ce rezulta in mod real dintr-o crima de drept comun sau din actiuni contrare scopurilor si principiilor Organizatiei Natiunilor Unite.

ART. 15

1. Orice persoana are dreptul la o cetatenie.

2. Nimeni nu poate fi lipsit in mod arbitrar de cetatenia sa sau de dreptul de a-si schimba cetatenia.

ART. 16

1. Cu incepere de la implinirea virstei legale, barbatul si femeia, fara nici o restrictie in ce priveste rasa, nationalitatea sau religia, au dreptul de a se casatori si de a intemeia o familie. Ei au drepturi egale la contractarea casatoriei, in decursul casatoriei si la desfacerea ei.

2. Casatoria nu poate fi incheiata decit cu consimtamentul liber si deplin al viitorilor soti.

3. Familia constituie elementul natural, si fundamental al societatii si are dreptul la ocrotire din partea societatii si a statului.

ART. 17

1. Orice persoana are dreptul la proprietate, atat singura, cat si in asociatie cu altii.

2. Nimeni nu poate fi lipsit in mod arbitrar de proprietatea sa.

ART. 18

Orice om are dreptul la libertatea gandirii, de constiinta si religie; acest drept include libertatea de a-si schimba religia sau convingerea, precum si libertatea de a-si manifesta religia sau convingerea, singur sau

împreună cu alții, atât în mod public, cât și privat, prin învățarea, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor.

ART. 19

Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără amestec din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.

ART. 20

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică.

2. Nimeni nu poate fi silit să facă parte dintr-o asociație.

ART. 21

1. Orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanți liber aleși.

2. Orice persoană are dreptul de acces egal la funcțiile publice din țară sa.

3. Voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal și exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului.

ART. 22

Orice persoană, în calitatea sa de membru al societății, are dreptul la securitatea socială; ea este îndreptățită ca prin efortul național și colaborarea internațională, ținându-se seama de organizarea și resursele fiecărei țări, să obțină realizarea drepturilor economice, sociale și culturale indispensabile pentru demnitatea sa și liberă dezvoltare a personalității sale.

ART. 23

1. Orice persoană are dreptul la muncă, la liberă alegere a muncii sale, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la ocrotirea împotriva somajului.

2. Toți oamenii, fără nici o discriminare, au dreptul la salariu egal pentru munca egală.

3. Orice om care muncește are dreptul la o retribuție echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure atât lui, cât și familiei sale, o existență conformă cu demnitatea umană și completată, la nevoie, prin alte mijloace de protecție socială.

4. Orice persoană are dreptul de a întemeia sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

ART. 24

Orice persoană are dreptul la odihnă și recreație, inclusiv la o limitare rezonabilă a zilei de muncă și la concedii periodice plătite.

ART. 25

1. Orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzând hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de somaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința sa.

2. Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire deosebite. Toți copiii, fie că sunt născuți în cadrul unei căsătorii sau în afara acesteia, se bucură de aceeași protecție socială.

ART. 26

1. Orice persoană are dreptul la învățare. Învățământul trebuie să fie gratuit, cel puțin în ceea ce privește învățământul elementar și general. Învățământul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemina tuturor, iar învățământul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe baza de merit.

2. Învățământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.

3. Părinții au dreptul de prioritate în alegerea felului de învățământ pentru copiii lor minori.

ART. 27

1. Orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viața culturală a colectivității, de a se bucura de arte și de a participa la progresul științific și la binefacerile lui.

2. Fiecare om are dreptul la ocrotirea intereselor morale și materiale care decurg din orice lucrare științifică, literară sau artistică al cărei autor este.

ART. 28

Orice persoana are dreptul la o orinduire sociala si internationala in care drepturile si libertatile expuse in prezenta declaratie pot fi pe deplin infaptuite.

ART. 29

1. Orice persoana are indatoriri fata de colectivitate, deoarece numai in cadrul acesteia este posibila dezvoltarea libera si deplina a personalitatii sale.

2. In exercitarea drepturilor si libertatilor sale, fiecare om nu este supus decat numai ingradirilor stabilite prin lege, exclusiv in scopul de a asigura cuvenita recunoastere si respectare a drepturilor si libertatilor altora si ca sa fie satisfacute justele cerinte ale moralei, ordinii publice si bunastarii generale intr-o societate democratica.

3. Aceste drepturi si libertati nu vor putea fi in nici un caz exercitate contrar scopurilor si principiilor Organizatiei Natiunilor Unite.

ART. 30

Nici o dispozitie a prezentei Declaratii nu poate fi interpretata ca implicind pentru vreun stat, grupare sau persoana dreptul de a se deda la vreo activitate sau de a savirsi vreun act indreptat spre desfiintarea unor drepturi sau libertati enuntate in prezenta declaratie.

D